

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

The Factor Analysis of Teacher's Competencies on Curriculum Development under The Secondary Educational Service Area Office 2

นาริรัตน์ เสมสุข¹, ปริญญาพร ตังคณานันต์² และ อัครพงศ์ สุขมาตย์³

Narirat Semsuk¹, Pariyaporn Tungkunanant² and Aukkapong Sukkamart³

Received : 29 เม.ย. 2563

Revised : 19 มิ.ย. 2563

Accepted : 19 มิ.ย. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.95 0.91 และ 0.84 ตามลำดับ ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) = 337.36 ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ(df) = 406 ค่า p-value = 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = 0.95

คำสำคัญ : สมรรถนะครู, องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร, การพัฒนาหลักสูตร

Abstract

This study aimed to analyze the constructive validity of the elements of teachers' competencies on curriculum development and empirical data. The research samples were 385 government teachers under the Secondary Educational Service Area Office 2, who were randomly selected using a multi-stage sampling method. The instrument was a 5-point rating scale questionnaire, which obtains the IOC value between 0.80–1.00 and the validity of 0.88. The data was analyzed by a confirmatory factor analysis (CFA) method.

The results showed that the model was compatible with the empirical data. The curriculum development competencies of the teachers under the Secondary Educational Service Area Office 2 consist

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อีเมล: nufonsemsuk@gmail.com

² รศ.ดร. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

³ รศ.ดร. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

¹ Master Student of Science in Industrial Education, Program in Education Administration, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Email: nufonsemsuk@gmail.com

² Associate Professor, Ph.D., Lecture in Faculty of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

³ Associate Professor, Ph.D., Lecture in Faculty of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

of three elements, which are curriculum development skills, curriculum development knowledge, and curriculum development attributes. The standardized factor loadings for each element were 0.95, 0.91, and 0.84 in order. The result yielded from the Chi-Square test was 337.36, with 406 degrees of freedom (df). The p-value was equal to 0.99, the goodness of fit index (GFI) 0.96, and the adjusted goodness of fit index (AGFI) 0.95

Keywords : Teacher's Competencies, Elements of Teacher's Competencies on Curriculum Development, Curriculum Development

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ บณวิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 76-80) รวมทั้งในอนาคตจะต้องมีความพร้อมและมีพัฒนาการที่รอบด้าน มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง มีสัมมาชีพ ตามความถนัดของตนเองเพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อสร้างคุณภาพทุนมนุษย์สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 2-15) โดยสังคมในอนาคตนั้นจะถูกกำหนดด้วยการจัดการศึกษา และในขณะเดียวกันหัวใจของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร ซึ่งหลักสูตรจะถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสนองต่อการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 4) โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ข้างต้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน จุดเน้นของสถานศึกษา สภาพปัญหาในชุมชน และสังคม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 12) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารในการดูแลอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษา เป็นแผนปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอน เป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและเป็นตัวกำหนดลักษณะของสังคมในอนาคต (สำลี อ่อนบัวขาว, 2555 : 28) โดยต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของบุคคลภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนในการวางแผนและออกแบบหลักสูตร ที่ครอบคลุมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุก ๆ ด้าน และในขั้นนี้ผู้ที่มิบทบาทโดยตรงในการร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครู ที่จะต้องรู้และเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์หลักสูตรรวมทั้งดำเนินการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548 : 9) ซึ่งต้องดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องการและเชื่อถือได้ มีผู้นำที่เชี่ยวชาญ และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบแบบแผน ต่อเนื่องและประสานงานกันอย่างทั่วถึง มีการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งจะต้องรับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ปราโมทย์ จันทร์เรือง, 2552 : 85-86)

จากการที่ผู้วิจัยได้ไปดำเนินการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 22 คน พบว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสมรรถนะประจำสายงานที่สำคัญอีกสมรรถนะหนึ่งของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 25) ซึ่งยังคงประสบปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร สามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้านคือ ด้านความรู้ โดยครูยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองดำเนินการจัดการเรียนรู้ ด้านทักษะ ซึ่งครูยังไม่ประสบความสำเร็จด้านการทำงานเป็นร่วมกันเท่าที่ควรรวมทั้งยังไม่สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันและด้านคุณลักษณะที่ยังไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้และขาดความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

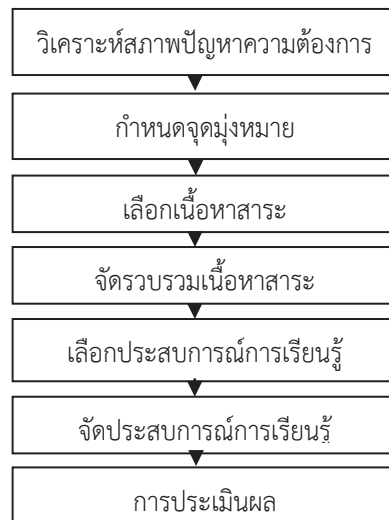
ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรมาจาก Tabá (1962 : 454) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ได้ผลขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และกรอบความคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครูมาจากแนวคิดของ David (1973 : 9-11) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ที่อธิบายไว้ว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 24) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็น ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารหลักสูตรไว้ว่า ครูต้องสามารถสร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรท้องถิ่นรวมทั้งสามารถประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553 : 31) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบ สมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่จะใช้เป็นแนวทางให้แก่ครูในการประเมินและพัฒนาตนเอง ให้สามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพให้มีสมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการศึกษาให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

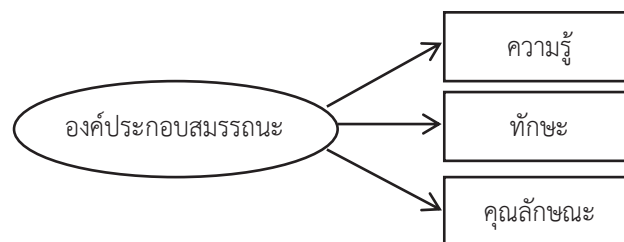
กรอบแนวคิด

การดำเนินการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรนั้น เป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะประจำสายงานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของแผนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างครูที่มีคุณภาพ เป็นครูที่ดีมีคุณธรรมและมีวิสัยทัศน์สูงส่ง โดยสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเป็นระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแสดงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของวิชฌ วงษ์ใหญ่ (2521 : 10) ซึ่งให้แนวคิดไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลอื่น ๆ โดยแสดงความเชื่อมโยงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยแสดงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับข้อสมรรถนะ ของ David (1973 : 9-11) ซึ่งให้แนวคิดว่าสมรรถนะ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ โดยแสดงความเชื่อมโยงได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดสมรรถนะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 5,414 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 385 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบตามแนวคิดของ Hair, Black, Babin and Anderson (2010 : 117) ที่เสนอไว้ว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าที่ 0.40 และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sample) โดยขั้นตอนที่ 1 คือ การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ออกเป็นเขตพื้นที่บริการและใช้เทคนิค 50% ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นการลดจำนวนของสถานศึกษาที่จะแจกแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขั้นตอนที่ 3 สุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) เพื่อแจกแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร (N)		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n)	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
เล็ก	1	26	1	10
กลาง	3	123	1	26
ใหญ่	4	210	2	44
ใหญ่พิเศษ	44	5,055	22	305
รวม	52	5,414	26	385

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 8 ข้อคำถาม ด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 7 ข้อคำถาม และด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 13 ข้อคำถาม รวม 28 ข้อคำถาม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.88

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์พร้อมแนบแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 385 ฉบับโดยการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และทำการนัดหมายกำหนดเวลา ซึ่งกรอบเวลาการรับแบบสอบถามกลับคืนในช่วงวันที่ 1 ถึง 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 385 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA) โดยใช้สถิติ KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy) ในการเตรียมข้อมูลและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้อมูล ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิธี Bartlett's Test of Sphericity ในการทดสอบค่าไค-สแควร์ของดีเทอร์มิแนนท์ของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of Fit Index) ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of Fit Index) ดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index) ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation) ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual Standardized)

สรุปผล

สรุปผลการวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

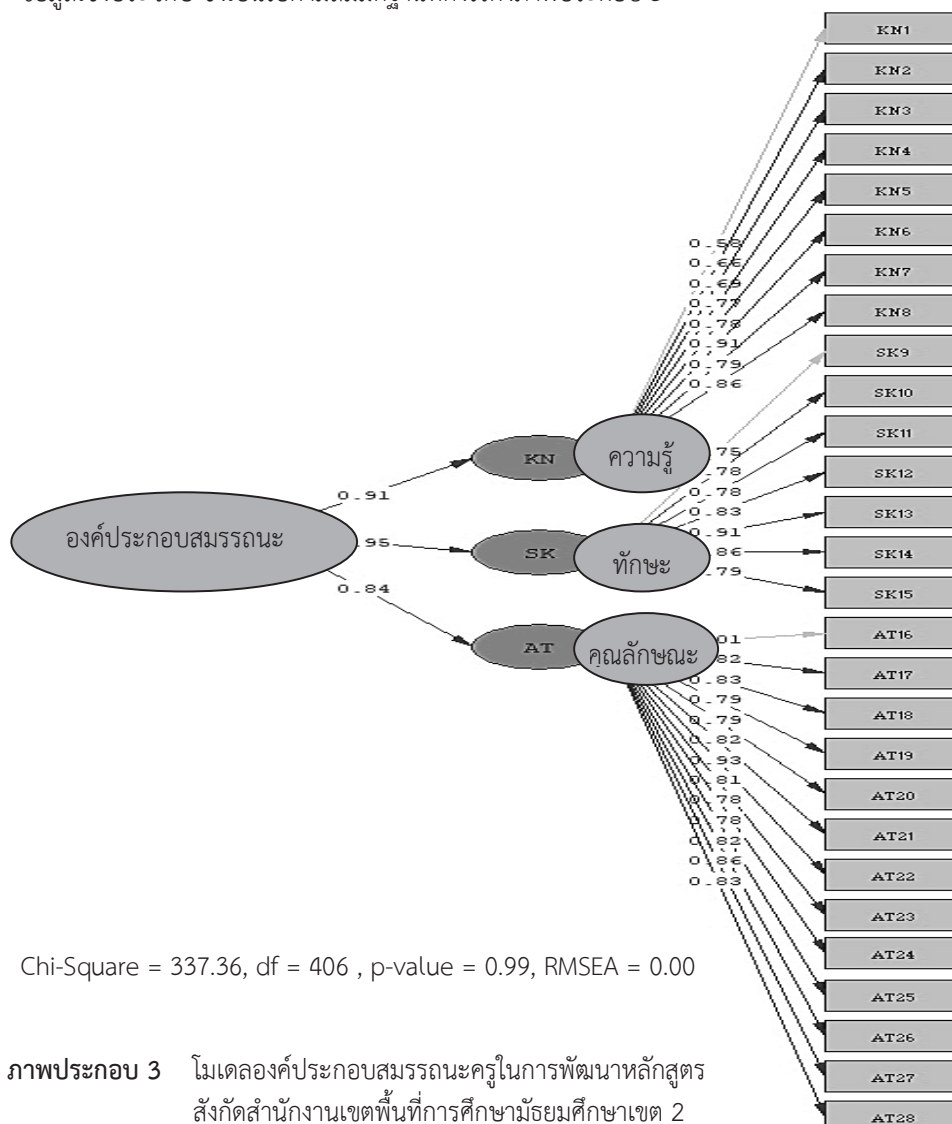
1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ จำนวน 28 ตัวแปร คือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 8 ตัวแปร ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 7 ตัวแปร และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 13 ตัวแปร ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.61 ถึง 0.91 แสดงให้เห็นว่าทุกตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ ถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านความรู้

1.2 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.75 ถึง 0.91 แสดงให้เห็นว่าทุกตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ ถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านทักษะ

1.3 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.78 ถึง 0.95 แสดงให้เห็นว่าทุกตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ ถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านคุณลักษณะ

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ของโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.83 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.03 ค่าดัชนีความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 ที่องศาอิสระเท่ากับ 406 สรุปได้ว่า โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัย พบว่าสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ เรียงลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร 2) องค์ประกอบด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และ 3) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดของผู้วิจัยที่ได้ศึกษาไว้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย เพราะในปัจจุบันครูมีภาระงานจำนวนมาก ในขณะที่หน้าที่หลักของครู คือ การสอน แต่ยังมีภาระหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนเพิ่มขึ้นมาอีก เช่น งานการเงิน งานธุรการ งานโครงการต่าง ๆ และกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายตามแต่บริบทของโรงเรียน ซึ่งภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัตินั้นต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งต่อตนเองและส่วนที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนัก พบว่าตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด ได้แก่ เข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติงานในแต่ละบทบาทที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุก ๆ ฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552ก : 37) ดังที่ Steers (1977 : 113) กล่าวว่า ความชัดเจนของบทบาทและการยอมรับ (Role Clarity and Acceptance) คือ ความมากน้อยของความเข้าใจของบุคคล เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งความชัดเจนและการเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและข้อกำหนดเฉพาะอย่างของงานนั้น มีความสัมพันธ์ต่อเป้าหมายของงาน ซึ่งการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์การ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างเต็มใจจะทำให้งานหรือกิจกรรมนั้นบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับธานินทร์ เลิศพันธ์ (2552 : 41-19) ที่ว่า การเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและยอมรับในงานที่ถูกมอบหมายในด้านต่าง ๆ ที่รวมทั้งเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจนเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งการรับรู้ขอบข่ายและเข้าใจงานที่ต้องปฏิบัติ ยอมรับด้วยความเต็มใจ ยอมช่วยให้การทำงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด ได้แก่ สามารถเสนอวิธีคิด วิธีแก้ไขปัญหอย่างมีวิจญาณด้วยวิธีการของตนเอง ดังที่ คัทลิสธี สัสซซ์ (2558 : 40) กล่าวว่า การก่อความคิดริเริ่ม การนำเสนอความคิดของตนเองกับกลุ่ม เป็นการปลูกฝังทักษะการทำงานร่วมกันที่ดี สอดคล้องกับ มยุลา เนตรพนา (2556 : 32) ที่กล่าวว่า การเสนอความคิดที่เป็นระบบและการเสนอวิธีการแก้ปัญหาในขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำงาน เป็นการปฏิบัติที่ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับเมฆ มีศิริ (2551 : 21-22) ที่กล่าวว่า การเสนอความคิดและตัดสินใจร่วมกัน รวมทั้งเสนอวิธีการแก้ไขปัญหอย่างมีวิจญาณจะทำให้สมาชิกแต่ละคนรู้เข้าใจ และตั้งใจในสถานการณ์ของตนเอง เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับสอง เพราะในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรนั้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการสร้างหลักสูตร รวมไปถึงการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนัก พบว่าตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองปฏิบัติงาน ดังที่ธีระ รุญเจริญ (2550 : 304) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการจัดทำหลักสูตรนั้นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรของรายวิชา ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งการวางแผนบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นและฉันทนา บุญมาก (2555 : 122) ที่กล่าวว่า ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรนั้น ควรศึกษาให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายของโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องให้ละเอียดและชัดเจน รวมทั้งให้มีความเหมาะสมกับความสามารถหรือพื้นฐานของผู้เรียน และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งมีความเชื่อมต่อ

กับภาพอนาคตประเทศไทยและเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างเหมาะสม ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพของทุนมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นี้ เพื่อนำไปเป็นความรู้พื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังที่ Tyler (1957 : 429-483) กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรต้องใช้สังคมปัจจุบันเป็นฐาน และการจัดการศึกษาของเรา ต้องทำการวิเคราะห์สังคมจนสรุปออกมาเป็นแนวคิดในการจัดการศึกษา ว่าเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนานั้น และทำประโยชน์ให้กับสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ สาลี อ่อนบัวขาว (2555 : 53) ที่กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นการพัฒนาการศึกษาของชาติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้การศึกษาของชาติเป็นการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความจริงของงานของสังคมและของโลก รวมทั้งก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก

1.3 องค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย จะเห็นว่าในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูเป็นอย่างมากทั้งภาระหน้าที่ทางด้านการสอนและอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม บนพื้นฐานของวิชาชีพจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน หมายรวมถึงการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งถือเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของวิชาชีพครูด้วย โดยเมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การทำนายพบว่าตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ได้แก่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ดังที่มานิตย์ นาคเมือง (2556 : 18-19) กล่าวว่าครูจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานความรู้รอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมในทุกด้าน เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน และความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับมะหัดี มะดีอร่าแว (2556 : 23) กล่าวว่า ครูในยุคปัจจุบันต้องปรับตัวให้เข้ากับบทบาทและสถานการณ์รวมทั้งสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันกับยุคสมัย ทันต่อวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด ได้แก่ แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 19) กล่าวว่า ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 23) กล่าวว่า ครูต้องมีความพร้อม มีความใฝ่รู้ที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ ให้เป็นผู้มีความรู้ สมรรถนะที่ดีเป็นผู้นำเคารพนับถือและเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับมะหัดี มะดีอร่าแว (2556 : 3) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องหาความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะของตนเองอยู่เสมอ เพราะวิทยาการต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หากครูไม่พัฒนา ก็จะเป็นครูที่ด้อยคุณภาพ ซึ่งจะเกิดผลเสียกับนักเรียน รวมทั้งต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทั้งทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าขององค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนอย่างครอบคลุม

1.2 ควรมีการจัดอบรม สัมมนา และพัฒนาบุคลากรให้แก่ครูทุกคนด้านสมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรของครู เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

1.3 ผู้บริหารควรวางแผน ควบคุม และติดตามครูในดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรแสดงให้เห็นความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อสมรรถนะในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของครู ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะในบางประเด็นเพื่อเป็นตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการพัฒนาหลักสูตรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อเข้าสู่สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อกำหนดองค์การวิชาชีพ
ครูสภา

2.3 ควรศึกษาวิจัยคุณลักษณะของครูที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ด้านสมรรถนะการพัฒนา
หลักสูตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552)ก. *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ฉันทนา บุญมาก. (2555). *การศึกษาสมรรถนะครูของครูโรงเรียนอนุบาลชลบุรีตามความรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด
การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธานินทร์ เลิศพันธ์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่2)*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2552). *หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

มยุลา เนตรพนา. (2556). *การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

มะหดี มะดีอราแว. (2556). *สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด
ปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.

มานิตย์ นาคเมือง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เมฆ มีศิริ. (2551). *การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้เทคนิคจิกซอร์*.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2521. *พัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: ธนศวรการพิมพ์.

ศักดิ์สิทธิ์ สีสังข์. (2558). *แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่
อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐ.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะสำหรับตำแหน่ง*.
กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2563,
จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำลี อ่อนบัวขาว. (2555). การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- David, C.M. (1973). Retrospective Commentary. *Harvard Business Review*. January-February, 138-139.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., and Anderson, R.E. (2010). *Multivariate data Analysis : A global perspective* (7th ed.). New Jersey: Pearson Education Inc.
- Steers, R.M. (1977). *Organizational Effectiveness : A Behavioral View*. Santa Monica, CA: Goodyear.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development : Theory and practice*. New York: Harcourt Brace, and world.
- Tyler, M.C. (1957). *The Literary History of the American Revoltion 1763-1783*. New York: Friedrich Ungar.